

Dr. M. Dyrdowska. Z badań nad fauną mięczaków Poznańskiego. (Recherches sur la faune des Mollusques de Posnanie).

W wyniku czteroletnich badań, opartych na przeszło 100 wycieczkach w różne okolice województwa Poznańskiego, autorka konstatuje na tym terenie obecność 60 gatunków ślimaków lądowych skorupowych, z których 4: *Hyalinia cellaria*, *H. Draparnaldi*, *H. depressa* i *Fr. Lubomirskii* tu po raz pierwszy zanotowano. Rozmieszczenie ważniejszych gatunków ilustruje mapowo, wyznaczając cały szereg stanowisk dla poszczególnych gatunków. Granice zasięgów *C. hortensis* i *M. incarnata* przechodzą przez wschodnią część Poznańskiego. Inne gatunki np. *C. nemoralis* i *C. vindobonensis* wykazują wyspowe rozrzucenie, zależne bądź to od przebiegu dolin rzecznych, bądź też, jak u *X. obvia*, od wpływów człowieka.

Fauna ślimaczana Poznańskiego jest pod względem jakościowym mniej więcej jednostajna na całej przestrzeni ze względu na identyczne warunki ekologiczno-geograficzne i należy do południowo-bałtyckiej. Wyjątek stanowią wzgórza Ostrzeszowskie i Kępińskie, oraz równina morenowa koło Krotoszyna, które posiadają faunę o odrębnym charakterze. Zostały tu znalezione 2 formy karpackie: *M. vicina* i *Fr. Lubomirskii*, co w połączeniu z brakiem niektórych form północno-europejskich, spotykanych na reszcie terenu, pozwala zaliczyć tę część Poznańskiego do przejściowej krainy zoogeograficznej śląskiej.

Wreszcie zbadanie szeregu stanowisk pozwoliło zilustrować mapowo bogactwo fauny ślimaków na przestrzeni Poznańskiego. Mapa ta została wykonana systemem używanym w kartografii geograficznej przy rysowaniu linii isarytmicznych. Zauważyć się daje ścisły związek między bogactwem fauny malakozoologicznej, a przebiegiem form terenowych kraju. Największa „oś różnic” w nasileniu bogactwa przechodzi prostopadle do przebiegu głównych dolin i pradolin, moren czołowych i sandrów, t. j. z północy na południe, z niewielkim odchyleniem ku południowemu zachodowi. Natomiast większa monotonia charakteryzuje powierzchnię o kierunku odwrotnym — równoleżnikowym. Najbogatsze tereny — to doliny rzeczne; tereny moren czołowych stanowią średnio bogate środowiska życia dla fauny ślimaczanej; wszędzie, gdzie są sandry — ilość gatunków ślimaków jest minimalna.

W końcu na zasadzie zbadania warunków ekologicznych, w jakich bytuje fauna ślimaków w Poznańskim, częstości występowania poszczególnych gatunków, ich „stałości” i liczebności,

ustalić można szereg siedlisk i wyodrębnić z pośród nich kilka kategorii o cechach dostatecznie charakterystycznych.

DYSKUSJA:

Prof. Fuliński zwraca uwagę na zagęszczenie punktów rozmieszczenia geograficznego omawianych form w kierunku pół. zach., co pozwala przypuszczać, że źródłem pochodzenia tej fauny byłby system karpacki.

Dr. Poliński zapytuje, czy pomiędzy siedliskami mięczaków wielkopolskich wyróżniła prelegentka środowiska starych lasów podmokłych, których fauna reprezentuje resztkę dawnej fauny wilgotnych lasów podyluwialnych Europy.

Dr. S. Minkiewicz zapytuje o występowanie *Agriolimax agrestis* L. na terenach uprawnych Poznańskiego.